

Banc d'Experiències i Bones Pràctiques

**LA LLICÈNCIA D'ESTUDIS, UN MODEL DE CONEIXEMENT A PARTIR
D'EXPERIÈNCIES MUSICALS DOCENTS COMPARTIDES**

FITXA DIVULGATIVA. ANY EDICIÓ 2016

**Una eina per compartir i avançar en
l'ensenyament musical**

Promogut per: Institut Municipal d'Educació de Barcelona

PRÀCTICA FINALITZADA
2017

**Ajuntament
de Barcelona**

Presentació

En aquesta pràctica es presenta un model de llicència d'estudis, atorgada per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona a través del qual s'han recopilat i socialitzat diversos materials pedagògics sobre l'aprenentatge en grup de l'instrument. Es vol posar en valor una manera de treballar implementada des de fa 15 anys a les Escoles Municipals de Música de Barcelona sobre les classes en grup de l'instrument.

Mitjançant la concessió d'aquesta llicència retribuïda s'han compartit i recopilat experiències que han permès fer una reflexió conjunta, enriquir-se i millorar la qualitat de l'ensenyament musical en els centres. La finalitat d'aquest treball ha estat crear un espai web de consulta que aglutina de manera ordenada 40 activitats didàctiques de l'aprenentatge en grup de l'instrument. Partint de les experiències del professorat de les escoles de música i conservatori de Barcelona s'ha confeccionat aquest banc de recursos. La web vol esdevenir una eina de treball accessible a través d'internet, i oberta des d'una doble vessant: d'una banda, permet l'accés lliure a la informació, i d'altra banda, possibilita la col·laboració i les aportacions dels professors de música que vulguin participar-hi. En definitiva, és una eina que permet compartir, progressar, reflexionar i avançar en el camp de l'ensenyament de l'instrument en grup.

Aquesta pràctica està vinculada amb: llicència d'estudis, pedagogia, música, treball col·laboratiu, processos, noves tecnologies, participació.

El context

La llicència d'estudis és un procediment que permet avançar en la recerca educativa per afavorir la qualitat dels centres educatius que la promouen. En aquest cas es vol aprofundir sobre l'aprenentatge en grup de l'instrument que sorgeix a partir del replantejament de la pedagogia tradicional. En la recerca de la millora i la innovació en la pràctica educativa, es busca un model alhora sostenible i de qualitat. Aquesta fita es pot aconseguir sobre la base de les influències dels nous corrents pedagògics lligats a l'aprenentatge cooperatiu fonamentat en el socioconstructivisme.

Donat que des de l'any 2000 les Escoles de Música Municipals de Barcelona treballen en aquesta línia, aquest projecte vol reivindicar aquesta manera de treballar. Per altra banda, la pràctica posa a l'abast dels docents materials de rigor i qualitat per treballar l'aprenentatge en grup de l'instrument, per omplir un buit evident que existeix en aquest terreny. Trobem recursos sobre la didàctica de la música, i molt pocs sobre la didàctica de l'ensenyament de l'instrument i, menys encara, de l'instrument en grup.

Objectius i abast

L'**objectiu principal** del projecte és crear un base de dades pública i digital de 40 activitats didàctiques per a l'aprenentatge en grup de l'instrument. Les accions necessàries per assolir aquest objectiu són:

- Elaborar un espai Web.
- Crear un model de fitxa unificada per recopilar les activitats.
- Recollida i introducció de 40 activitats al Web.
- Difusió del material.

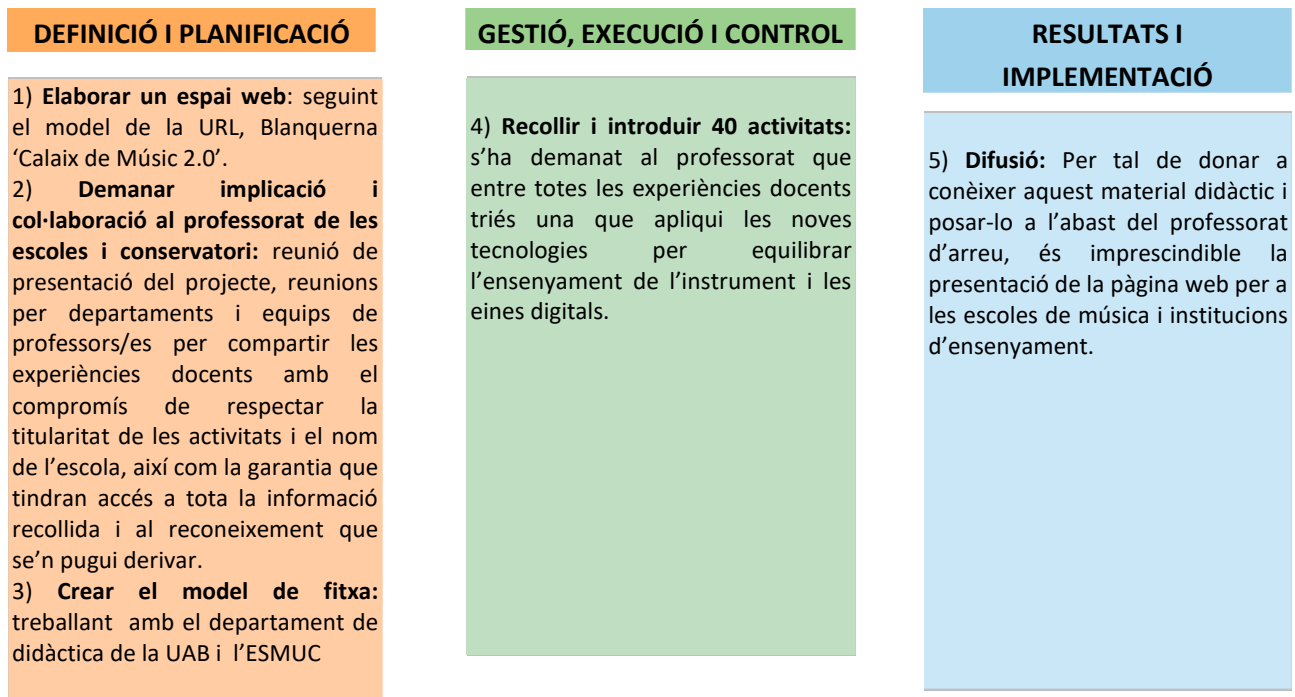
L'**objectiu secundari** és reforçar la xarxa de les 4 escoles de música i conservatori des del vessant pedagògic, en la recollida de les activitats. L'**objectiu terciari** és posar en relleu totes aquelles activitats didàctiques que apliquen les noves tecnologies.

Pel que fa al **col·lectiu destinatari**, aquest és un projecte de doble dimensió. Per una banda, les activitats del recull van dirigides al professorat de les escoles de música i conservatoris, amb la voluntat d'ampliar el material d'aula amb nous recursos pedagògics. Per altra banda, el beneficiari directe és l'alumnat d'instrument, ja que el projecte repercuteix directament en el seu aprenentatge.

El procés d'implementació

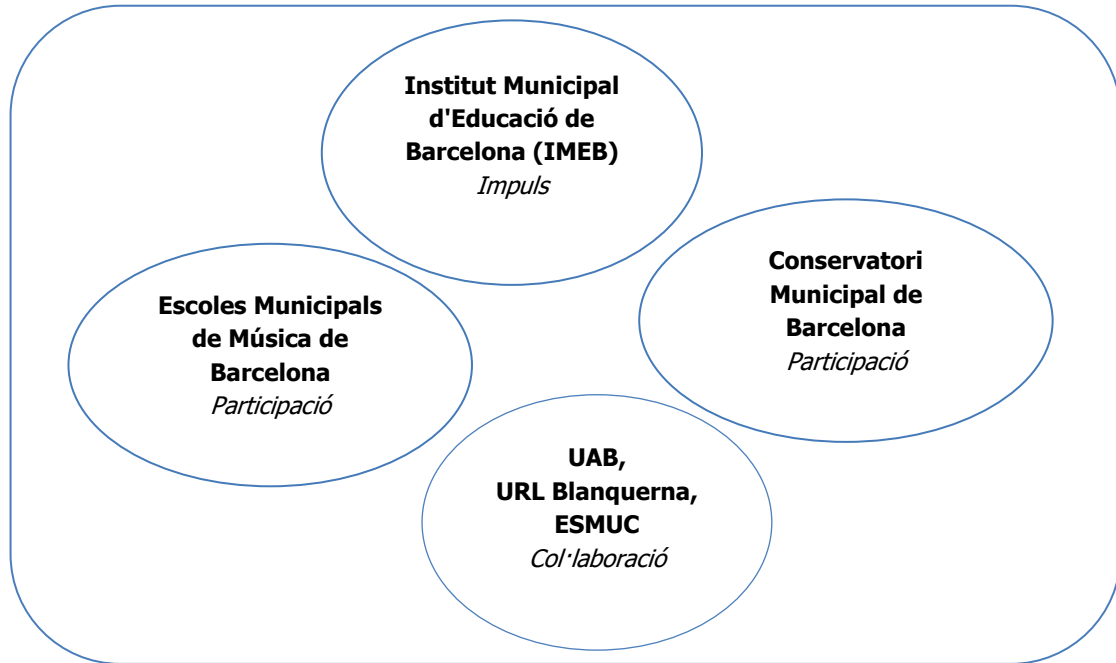
a) Etapes

El projecte s'ha desenvolupat a partir d'unes línies d'actuació establertes en el disseny del projecte. La següent gràfica presenta les etapes d'implementació:

b) Actors implicats

El projecte "Experiències docents compartides sobre l'aprenentatge en grup de l'instrument" està impulsat per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB) a través d'una llicència d'estudis que es va fer servir per desenvolupar aquest projecte de pedagogia de grup i classes col·lectives.

c) Recursos

Per confeccionar el web s'han utilitzat recursos materials d'internet (lliures), com tutorials i altres pàgines d'usuaris particulars que expliquen com resoldre els problemes més comuns. També, abans de decidir amb quina plataforma digital treballar (wiki, sites, blogs, etc.), es va fer una formació organitzada per l'IMEB sobre noves tecnologies 2.0 i la música. Per elaborar la fitxa s'han consultat llibres de didàctica de diferents àrees i també plataformes web de didàctica de la música (Prodiemus, Teler de música). Per a l'elaboració de la graella de continguts musicals i tècniques instrumentals de la fitxa, s'han utilitzat els ítems d'avaluació de l'Escola de Música Eixample de tots els departaments, unificant criteris i fent que esdevingui una fitxa transversal a tots els instruments. Per a la presentació s'ha utilitzat el programa lliure Prezi i per organitzar el material s'ha utilitzat l'eina gratuïta DropBox que ha estat útil per poder compartir el material amb la resta de col·laboradors i el tutor del projecte.

Pel que fa als recursos humans, en el recull de 40 activitats didàctiques han participat més de 40 professors de les escoles de música de Barcelona i Conservatori. Aquestes activitats són sessions de recursos didàctics utilitzats pel professorat. Per a la validació de la fitxa i les instruccions han participat en total 15 professors/es de les escoles; EMM Eixample, EMM Sant Andreu, EM Vic i EMM Igualada, i 2 tutors de la UAB i l'ESMUC responant els qüestionaris de funcionalitat del

material. També s'han requerit alguns consells del professorat de l'EMM Eixample i de l'ESMUC per redactar la capçalera de la pestanya Conceptes Clau.

Els recursos econòmics per dur a terme aquest projecte es van rebre a través d'una llicència d'estudis retribuïda per a la professora Carolina Rius i Moreno, en modalitat B i patrocinada per l'IMEB.

Resultats

El primer objectiu s'ha assolit amb la web activa i completa. La web disposa de sis pestanyes públiques més una d'invisible i privada per a l'administrador:

- Pàgina d'Inici: Dividida en dues columnes, a l'esquerra es pot trobar una explicació de presentació del web i a la columna de la dreta un espai d'anuncis recents que està enllaçada a la pestanya Enllaços i Notícies.
- Projecte: Presentació animada del projecte i la versió en arxiu pdf.
- Activitats Didàctiques: És la pestanya d'on penja el recull de les 40 activitats didàctiques.
- Conceptes Clau: Espai de reflexió sobre les dues metodologies de treball: Pedagogia de Grup i Classe Col·lectiva d'instrument
- Participa!: La intenció del web és que el recull es vagi ampliant amb noves activitats didàctiques entrades per professorat d'arreu. Seguint els passos d'aquesta pestanya, el web permet ser editor per publicar a la pestanya Activitats Didàctiques i Enllaços i Notícies.
- Enllaços i Notícies: Espai per publicar materials, webs o notícies relacionades amb la didàctica de l'instrument.

Per la seva banda, el segon objectiu s'ha assolit en el 50%. La col·laboració ha estat bàsicament de les escoles de gestió directa, Sant Andreu i Eixample. El treball per grups de professors/es ha resultat interessant pel fet de posar en comú experiències docents que han enriquit al conjunt. En diverses ocasions s'ha generat debat i complicitat en el moment d'explicar activitats didàctiques compartides, i en altres ocasions hi ha hagut interès i preguntes per aprendre'n de noves.

Finalment, el tercer objectiu (aglutinar en primera instància activitats que usin les noves tecnologies) no s'ha assolit. La majoria d'activitats posen l'accent en la dinàmica del grup més enllà del material musical que es treballa, en concret els rols de l'alumnat en el joc didàctic i la interacció entre ells. Per aquest motiu pocs recursos del recull impliquen les noves tecnologies més enllà de gravar-se, visualitzar-se, exposar materials digitals i gravacions. En les classes d'instrument en grup també s'utilitzen programes informàtics de música amb un ampli arxiu de partitures amb acompanyament digital, per tocar duets, trios, quartet. Treballar amb aquest programari permet disposar d'adaptacions de les partitures a diversos nivells i que soni en el conjunt. Tot i així, donat que l'alumne està molt dirigit per l'ordinador, no hi ha cap entrada en aquesta línia. Aquest fet ha posat en relleu la falta d'implementació i consolidació en les noves

tecnologies musicals aplicades a la classe d'instrument en grup . En els darrers mesos s'ha realitzat formació enfocada en aquesta línia.

Aprentatge

Entre les fortaleses del programa, destaca la creació d'una oportunitat d'autoabastiment d'activitats i dinàmiques relacionades amb les classes d'instrument en grup que li donen al projecte el seu valor d'innovació pedagògica a través de les eines digitals.

Per la seva banda, les principals dificultats per a la implementació han estat logístiques i de confecció dels materials: el web, la fitxa de recollida de les activitats i l'organització dels conceptes per tal que fos una eina pràctica i atractiva. Pel que fa als recursos humans, les limitacions han estat diverses i molt personals a cada professor: autoria dels materials, inseguretat que allò que es fa sigui d'interès, rigidesa en compartir materials propis o falta de temps per fer les trobades de treball. Malgrat tot, han estat casos molt puntuals i alguns s'han resolt donant resposta a tots els dubtes, trencant murs i obrint noves mires.

Finalment, pel que fa a la transferibilitat, el projecte destaca per la promoció del treball compartit i que sigui una idea impulsada des dels professors i les professores, incorporant diferents maneres de treballar amb una visió d'aprenentatge entre iguals, on tothom pot aportar el seu coneixement i experiència.

Informació pràctica

Promogut/Impulsat per: Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)

Professional/tècnic referent: Carolina Rius i Moreno – Telèfon 675606912 - criusm@bcn.cat

Documentació disponible:

Document	Tipus	Data
Memòria de la Llicència d'estudis sobre L'aprenentatge en Grup de l'Instrument	<i>Document</i>	01/10/2015
https://sites.google.com/site/linstrumentengrup/home	<i>Web</i>	01/12/2015